

ПЕРЕДМОВА	4
ІСТОРІЯ	8
ПРИРОДА	16
НАСЕЛЕНИЯ	24
ЛЬВІВ – СТОЛИЦЯ ГАЛИЧИНИ	34
БОЙКІВЩИНА (галицька частина)	60
ВОЛИНЬ (галицька частина)	70
ГУЦУЛЬЩИНА (галицька частина)	82
ЗАХІДНЕ ПОДІЛЛЯ	92
ДЕМКІВЩИНА (галицька частина)	110
НАДСЯННЯ	128
ОПІЛЛЯ	146
ПІДГІР'Я	160
ПОКУТТЯ	178
ПОКАЖЧИК НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ	188
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ ОДИНИЦЬ	193
ЛІТЕРАТУРА	193

ГАЛИЧИНА – самобутній український історико-географічний край. Його багатогранну історію та культуру, вікові традиції та сьогодення відображені в цьому путівнику.

Галицька земля ще за часів Русі-України окреслила західні межі українського (руського) світу із німінною від II західних сусідів культурою: релігією (православ'я – католицизм), писемністю (кирилиця – латиниця), мовою, правом тощо. Водночас Галичина відрізняється від інших українських земель. В історичному відношенні наслідками найтривалішого перебування під польською владою, а також входження до шлюралістичної імперії, а не до тоталітарної, є значний вплив польської мови та культури, дещо відмінна ментальність. Для Галичини характерною також є значна стигма ріфічна строкатість, адже тут проживають такі субетноси українців: бойки, лемки, гуцули, підгіряни, ополяни, покутяни, долиняни (Надсяння), а також подоляни та волиняни. У краї пла відміну від решти України збереглася греко-католицька церква, що тривалий час за відсутності української державності виконувала консолідаційну функцію в українському суспільстві.

Сьогодні складно однозначно визначити межі Галичини, оскільки у різлі періоди історії вони були відмінними. Загалом край включав різні території Прикарпаття (від Малопольщі до Пониззя Дністра та Дунаю). Чіткою є лише давня межа із Закарпаттям вздовж Головного вододілу Карпат. Інші історико-культурні межі Галичини (із Волинню та Поділлям)

чітко виділились у часи входження її до Австро-Угорської імперії (1772-1918). Мінливою була й західна межа краю. У часи Русі та Галицько-Волинського королівства кордон із Польщею пролягав західніше міст Лежайськ, Ряшів та Коросно. Впродовж століть під польською владою внаслідок полонізації він просувався на схід, досягнувши на середину ХХ ст. лінії міст Ярослав, Сремишль та Сянок. Натомість, українці (лемки-русини) освоїли на заході до цього мало заселені гірські території Карпат (південніше лінії місі Дукля, Новий Жміргул, Горлиці, Грибів та Новий Санч). Саме такі межі краю за австро-угорського періоду (на заході – за стиліграфічною межею між українцями і поляками) були окреслені задекларованими у 1918 р. кордонами Західноукраїнської Народної Республіки, що так і не були втілені у життя.

Після Другої світової війни галицькі землі, західніше Лінії Керзона, СРСР «подарував» Польщі. Більшість українців відселили звідти до УРСР (решту корінних жителів насильно виселили у Північно-Західну Польщу внаслідок Акції «Вісла»). Не зважаючи на те, що сьогодні на території Польщі збереглися історико-культурні пам'ятки, створені українським етносом.

Тож, тепер на території Галичини розташовані три області України: Львівська, Івано-Франківська та Тернопільська (окрім Кременеччини); а також частини трьох воєводств Польщі: Прикарпатського (схід), Малопольського (південний схід) та Люблінського (крайній південний схід).

У путівнику інформацію про українські історико-культурні пам'ятки (архітектура, твори мистецтва, музеї, релігійні святині тощо) структуровано за населеними пунктами, де вони знаходяться. Це прекрасні архітектурні ансамблі міст (Львів, що у 1998 р. внесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, Івано-Франківськ, Тернопіль, Перемишль, Дрогобич, Коломия, Сянок, Жовква, Самбір, Бережани, Чортків, Ярослав тощо), унікальні дерев'яні церкви (14 найцініших з 2010 р. с кандидатами на внесення до списку Світової спадщини ЮНЕСКО), замки і палаці (маршрут «Золота підкова Львівщини», численні Західного Поділля, Покуття та Перемишлі), християнські святині (у Львові, Уневі, Крехові, Зарваниці, Гощеві, Маняві) тощо. Алже саме багатством збережених пам'яток середньовічної та новітньої культури славиться в Україні Галичина.

Перші розділи путівника подають загальну інформацію про історію, природу та населення краю. Окремим розділом розглянуто місто Львів – історико-культурний

центр Галичини з XIII ст. Місто Лева сьогодні є уособленням українсько-галицької самобутності. Адже, будучи регіональним центром, воно посідає чільне місце у розвитку української культури та національної свідомості.

Галицькі міста, містечка і села поділені, за етнографічним принципом, на лев'ята субрегіонів (відповідні розділи путівника): «Бойківщина» (галицька частина), «Волинь» (галицька частина), «Гуцульщина» (галицька частина), «Західне Поділля», «Лемківщина» (галицька частина), «Надсяння», «Опілля», «Підгір'я» та «Покуття». Саме такі етнографічні області виділяються на території Галичини. Деякі з них мають яскраво виражені історико-культурні центри.

Окремо зазначено інформацію про цікаві віхи історії, видатних уродженців краю, привабливі туристичні місця.

У кінці кожного розділу подається важлива для туриста інформація (транспортне сполучення, готелі, музеї, театри та кінотеатри, санаторії і пансіонати, інші заклади відпочинку).

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДО КАРТ

Пам'ятки архітектури, історії та культури

- монастири
- церкви
- дерев'яні храми
- костели
- синагоги
- об'єкти промисловості і техніки
- археологічні об'єкти
- давньоруські городища
- замки і фортеці
- руїни замків і фортець
- палаці
- пам'ятники і пам'ятні знаки

Інші природні об'єкти

- парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва
- ботанічні сади

Інфраструктура

- інформаційні центри
- музеї
- скансени (музеї просто неба)
- театри
- готелі
- кемпінги
- санаторії і пансіонати
- туристичні бази
- автозаправні станції
- станції ТО
- аеропорти
- автобусні вокзали
- залізничні вокзали
- зоопарки